

Foto: © International Labour Organization / J. Maillard

Fairtrade og etisk handel i offentlig sektor

Program: 20. – 21. august 2009

Visjon for konferansen:

Alle kommuner blir Fairtrade-kommuner og alle offentlige virksomheter stiller etiske krav i sine anskaffelser

www.fairtrade.no

www.etiskhandel.no

www.sauda.kommune.no

Arrangør:
Fairtrade-kommune Sauda
www.fairtrade-kommunesauda.no

Onsdag 19. august 2009

Middag på Sauda Fjord Hotel fra klokka 20.30

Ca. kl 22.00 **Kveldsstund med Gunnar Roalkvam og Svein Tang Wa**

Torsdag 20. august 2009

HKH Kronprins Haakon vil være til stede torsdag 20. august fra lunsj og fram til 15.30

Møteleder: Trond Helland, leder Fagforbundet Rogaland

08.15 – 08.45 **Registrering og kaffe**

08.45 – 08.55 **Kulturelt innslag ved Gunnar Roalkvam**

08.55 – 09.00 **Velkommen til Sauda**

Laura Seltveit, ordfører Sauda kommune

09.00 – 09.20 **Hva er Fairtrade og hva er etisk handel?**

Erik Hager, daglig leder Fairtrade Max Havelaar Norge
Magne Paulsrud, rådgiver Initiativ for etisk handel

09.20 – 09.35 **Pause**

09.35 – 11.00 **Still krav – det gjør vi!**

Dokumentarjournalistene og filmskaperne *Erling Borgen* og *Tom Heinemann* (Danmark) gjennomgår og viser klipp fra en rekke av de senere års avsløringer av norsk statsstøttet handel og virksomhet i utviklingslandene: Fra Telenors produksjon av mobilmaster i Bangladesh via produksjonen av stein i India til Fairtrades garantier på teplantasjer i India, Kenya og Sri Lanka. Har norsk næringsliv og offentlig sektor lært noe, eller er det "kø ved håndvasken"? Er Fairtrade fair? Er Telenor? Er Norge?

11.00 – 12.15 **Lunsj**

12.15 - 13.15 **Fairtrade – fra produsent til forbruker**

Anne Berit Berge Ims, næringssjef Randaberg kommune
Erling Ølstad, Mester Grønn
George Njooka, roseplantasjen Kiliflora, Tanzania

Randaberg kommune ble Norges tolvte Fairtrade-kommune. Randaberg samarbeider nært med Fairtrade-kommune Stavanger og sammen er de to sterke Fairtrade-pådrivere i Stavanger-regionen. Mester Grønn importerer roser fra Fairtrade-sertifiserte blomsterfarmer i Kenya, Etiopia og Tanzania, og har hatt stor suksess. I 2008 ble det solgt over 10 millioner Fairtrade-roser i Norge. Erling Ølstad forteller om hva Fairtrade betyr for blomstersektoren i Afrika. George Njooka jobber på en Fairtrade-sertifisert blomsterfarm i Tanzania. Georg forteller arbeidernes historie - om hva Fairtrade betyr for arbeidernes velferd og selvbilde.

Du møter blant annet disse:

Tom Heineman

Magnhild M. Kleppa

Laura Seltveit

Bjørn Eidsvåg

Arild Hermstad

Erling Borgen

Erling Ølstad

- 13.15 – 14.15   **Etisk handel i offentlig sektor – noe er på gang**
Knut Arve Orten Lie, anskaffelsessjef Bærum kommune
Monica Midtun Sander, Beer Sten A/S
Diana Snibsøer, innkjøpsrådgiver Bergen kommune
- Etisk krav i offentlige anskaffelser er stadig viktigere: Vi ser det i mediene, temaet står høyt på den politiske dagsordenen og Initiativ for etisk handel opplever stor pågang av nye medlemmer. Bærum kommune har gjort en undersøkelse blant 60 store leverandører. Hvordan reagerer leverandørene på de etiske kravene? Beer Sten leverer stein til offentlig sektor. De opplever at kommune-Norge er mer opptatt av pris enn etikk: "Vi forventer at offentlig sektor stiller krav", sier Monica Midtun Sander. Bergen kommune har stilt etiske krav i innkjøp. Hva er deres erfaringer?
- 14.15 - 14.45   **Pause**
- 14.45 - 15.45   **Paneldebatt: Hvordan få til endring?**
Deltakerne i panel:
- Erik Hager, daglig leder Fairtrade Max Havelaar Norge
  - Kristin Holter, tidl.leder Initiativ for etisk handel
  - Erling Borgen, filmskaper og dokumentarjournalist
  - Tom Heinemann, filmskaper og dokumentarjournalist
  - Kjartan Møller, innkjøpsleder Stavanger kommune
  - Erling Ølstad, Mester Grønn
  - Monica Midtun Sander, Beer Sten A/S
- Ordstyrer: Arild Hermstad, Framtiden i våre hender*
- 15.45 - 16.00   **Pause**
- 16.00 - 16.10   **Changemakers kampanje: "Gi skattepengene mine etiske retningslinjer!"**
- 16.10 - 16.30   **Avsluttende spørsmål og diskusjon**
- Kl 19.00   **Middag på Sauda Fjord Hotel**
- Kl 21.00   **Konsert med Bjørn Eidsvåg**

Fredag 21. august 2009

Møteleder: Trond Helland, leder Fagforbundet Rogaland

- 09.00 - 09.05   **Velkommen ved møteleder**
- 09.10 - 09.20   **Kulturelt innslag ved Johannes Herheim**
- 09.20 - 09.30   **Produksjon av kumlokk: Fotoreportasje fra New York Times**
Offentlig sektor er storforbrukere av kumlokk og gategods. Har du noengang tenkt på hvor kumlokk kommer fra og under hvilke forhold de er produsert?
- 09.30 - 10.00   **Skal kommuner og lokalsamfunn engasjere seg i internasjonalt solidaritets- og utviklingsarbeid?**
Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa

10.00 - 10.20

Gratulerer!

Fairtrade Max Havelaar Norge deler ut prisen "Fairtrade fighter" for fjerde gang. Hvem blir det i år? Framtiden i våre hender har tidligere kåret årets etikk – versting i offentlig sektor. De ønsker også å vise frem gode eksempler som kan være til inspirasjon for andre.

10.20 – 10.45

Pause

10.50 – 11.30

Produksjon av klær: Clean Clothes Campaign

Arild Hermstad, leder Framtiden i våre hender

11.30 – 13.15

Arbeidsgrupper: Fairtrade og etisk handel

Kl 11.30 - 12.10 og 12.20 - 13.00

Etisk handel

- Forankring av etisk handel:
Eksempel Stavanger kommune
- Etske krav i offentlig innkjøp:
Hva er utfordringene? Hva er løsningene?

Kl 11.30 - 12.10 og 12.20 - 13.00

Fairtrade

- Hvordan bli Fairtrade-kommune?
Hvilke kriterier må oppfylles og hvordan kan man komme i mål med disse?
- Hvordan holde statusen som Fairtrade-kommune vedlike?
Hvordan holde engasjementet oppe og hvordan videreutvikle Fairtrade-kommune konseptet lokalt?

Arbeidsgruppene kjøres parallelt, slik at deltakerne kan delta på begge grupper innen samme tema eller bytte mellom Fairtrade og etisk handel. Det skrives referat fra alle grupper. Påmelding til arbeidsgruppene skjer på konferansen.

13.00 – 13.15

Oppsummering og refleksjoner ved Arild Hermstad, Framtiden i våre hender

Kl 13.15

Lunsj og hjemreise

Praktiske opplysninger og påmelding: www.fairtrade-kommunesauda.no

